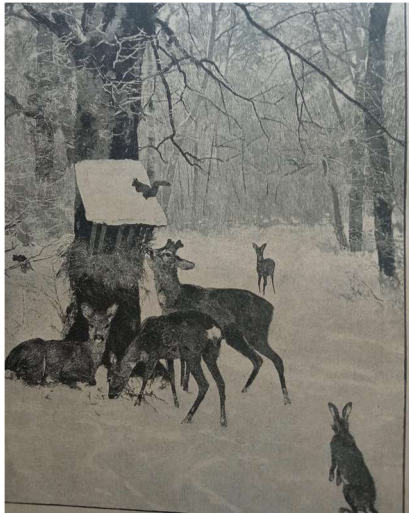

Bársony István

TÉLI ETETŐ AZ ERDŐBEN

De csúnya zimankós idő!

Eles jégport vagdos a szél az ember arcába, garmadába halmozódik a hó. Odakint a fuvatag önmagát emeli ölnyi

magasra és betemeti a mélységeket, hogy az útra tévesztett ember azt se tudja, melyik percben szakad be nyakig a jéghomokba.

A téli felhők jól lehullatták azokat a szállongó, libegő pelyheket, melyek páttyolattal takarják be az erdőt. Most itt van az ínséges idő, amikor valóságos nyomor fenyegeti a sűrűség minden lakóját.

Csendes ilyenkor az erdő, csendesebb még, mint a sivatag. Az élet jele kevesebb benne, a vadak nyoma sejteti csak, hogy kell itt lenni valami elevenségnek. Az élet mindössze egy-két zörgő hangban nyilatkozik. Fakopáncs kalapál a szúrágta fán, a tiszta téli levegőben messzire elhallik erős kopogása, néha egy megriadt vadállat fut el a bozót közt, lerázva az alacsony gallyakról a havat.

Azután csend van megint. Nem zúg a patak, mormolását elnémította a fagy, csak a szél dudál, jajgat szomorúan.

Nagyon kietlen ilyenkor az erdő. Zöld lombja, a fenyvest kivéve, nincs; a növényevő vad táplálékát, a száraz fűvet s a parti gyeptet magas hó takarja, melybe besüpped az őz vékony lába szára s melyet nem képes többé felkapálni csülkével a szarvas.

A vadonban, ahol a Jóistenen kívül nincs más gondozója az ínséges növényevőknek, mindnyájan rügyet, zsenge gallyat keresnek ilyenkor a kérődzők, amivel nem csekély kárt tesznek a fiatal fákban. De a vadaskertek szelídebb világában megmenti a szegény elcsigázott állatot a végső nyomortól az erdész, aki alkalmas helyeken, szembeötlő tisztások szélén terített asztalt kínál nekik.

Íme, minden magyarázatnál ékebben beszél gyönyörű szép képünk. Szálas, nagy erdő van előttünk, magas sudár fákkal, elől egy óriás tölgy, melynek százéves derekára van felakasztva a vendéget váró éléskamra.

Egy födeles szénatartó az, melynek a rácsa közé naponta friss szénát raknak a kerülő, attól fogva, amikor már nem ad a nemes vadnak elég táplálékot a hóval borított sűrűség.

Kivált a szegény őzike, van nagy szüksége erre a gondoskodásra, mert ez a finom, gyöngéd állat legkevésbé bírja ki a téli időjárás viszontagságát s a keserves koplalást.

A szarvas nagy, erős állat, könnyebben töri fel a havat s jobban hozzáfér a magasabbban fekvő rügyekhez. A nyúl meg, ez a pákosztos kópé, oda se néz a bajnak, amíg fiatal fakéreg van a világon. Alatta nem süpped be a hó, mert könnyű a teste s így hirtelen odább állhat, ha veszedelem fenyegeti. De mit csináljon a boldogtalan, karcsú őzike, melynek magas vékony lába mély lyukakat üt a fagyos hó kérgébe, ahonnan csak nagy fáradsággal tudja kihúzogatni, ha futásra kerül a dolog. Bizony az őzike könnyen veszve van ilyenkor, ha ragadozó vad támadja meg, mely elől, amúgy is elgyengülve, nem tud menekülni.

Az ilyen veszedelem ellen úgyse lehet biztos védelmet találni számára, de arról már tud gondoskodni az előrelátás, hogy legalább a mindennapi kenyeré meglegyen a szenvedő népségnek.

Nézzétek, milyen pompás kis család került itt együvé a téli etetőhöz.

Őzapa, melynek ilyenkor már szépen nő kifelé az agancsa, éppen egy jóízű harapással kedvez magának, finnyásan dugdossa kedves formás fejét a szénás rács közé; mellette két suta őz, két őzmama van, jóllakhattak már, az egyik éppen kezdi a kérődzést.

A túlsó oldal felől új vendég közeledik, ki tudja milyen éhes, milyen elcsigázott? De nincs már távol a pompás lakoma, melyet ugyancsak irigykedve nézeget az őzek közelében egy tapsifüles. Majd ha az őzek megelégtették a lakmározást s odább állanak, ő is előre baktat egészen a fa aljáig, ahol az elhullott morzsákat, a szénaszálakat összeszedgeti, felmajszolja.

Az a kis fürge mókus, mely az etető fedelén gubbaszt most, majd lefut akkor a fáról, a nyúltól nem fél, inkább a nyúlfi riadoz tőle, ha nagyon is a közelébe kerül.

Kettecskén körülbaktatják majd a nagy fát, megbámulják egymást, azután egyszer csak valami gyanús neszre neki rugaszkodik a nyúl is, a mókus is, egyik, hopp, beugrik a sűrűbe, a másik is, hopp, fenn terem egy pillanat alatt a magas fán, ahová bizony nem könnyű követni.

A sunyi róka, mely óvatosan bukkan ki az erdei síkságra, olyan magában van egyszerre, mintha sohase járt volna ezen a csendes kis tisztáson se őz, se mókus, se tapsifüles.

Pedig minden áldott nap megtalálhatja őket az etető körül, ahol találkozni szoktak s ahová a mókus is szívesen leereszkedik, ha nem vesz is részt a nem neki való lakomában.

Az Én Újságom, 1893/6.